

28. 4. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Novela zákona o posuzování vlivů na životní prostředí (EIA)

Dne 1. 4. 2015 nabyla účinnosti investory silně kritizovaná novela zákona o posuzování vlivů na životní prostředí (EIA). Podívejme se ve stručnosti, co je jejím obsahem a je-li tato kritika opodstatněná.

Spíše formální změnou je, že stanovisko EIA bude nyní vydáváno jako závazné stanovisko, tj. bude závazné pro další stupně řízení. Jde o potvrzení toho, že stanovisko EIA připravují odborníci v otázce ochrany životního prostředí mnohem fundovanější než úředníci stavebního úřadu. Dosud bylo sice stanoviska EIA nezávazná a stavební úřad se od něj mohl odchýlit, jelikož si však taková odchylka vyžadovala detailní a odborné odůvodnění, v praxi k tomu v zásadě nedocházelo.

Bezpochyby významnou změnou je širší možnost účasti dotčené veřejnosti na povolování záměrů, současně s možností vstupu do řízení i ve fázi po vydání povolení prostřednictvím uplatnění řádného opravného prostředku a následně i správní žaloby. Odvolání a soudní přezkum bude nově možný i v případě, kdy závěrem zjišťovacího řízení bude, že se (na jeho základě) celý proces EIA nevede.

Další změnu představuje zakotvení povinnosti žadatele o navazující rozhodnutí (územní a stavební) v případě projektů, které byly posuzovány z hlediska dopadů na životní prostředí, předložit potvrzení, že nedošlo k závažným změnám projektu s negativním vlivem na životní prostředí.

V souvislosti s novelou se investoři se obávají především toho, že v řízení o jejich záměrech bude moci činit procesní úkony (odvolání, podání správní žaloby) mnohem širší okruh subjektů, přičemž se očekává, že stanoviska EIA (resp. v navazujících řízeních vydaná rozhodnutí) budou výrazně častěji přezkoumávána ze strany odvolacích orgánů, resp. soudů. Pokud však investoři zajistí kvalitní zpracování posudku EIA a ten bude pro projekt vyznívat kladně, není důvod se obstrukcí za strany ekologických aktivistů obávat. Jistě, povolovací proces potrvá déle, ale prodloužení lhůty k dosažení pravomocného stavebního povolení u tak velkých projektů, které vyžadují posudek EIA, je zkrátka třeba akceptovat jakožto daň za ochranu životního prostředí. Na druhou stranu novela nejspíš omezí případy, kdy byla dokumentace EIA zpracována účelově tak, aby pouze obhájila zájem investora na realizaci dané stavby bez ohledu na faktické dopady na životní prostředí. To však nelze vnímat jako negativum.

Kritika směřuje dále vůči tomu, že složitější a delší proces EIA způsobí komplikace s čerpáním evropských dotací, jelikož se řada staveb nestihne realizovat, resp. vůbec připravit, v požadovaném termínu. Z tohoto pohledu lze však evropské dotace označit spíše za danajský dar. Deformují totiž myšlení příjemců - primární otázkou, kterou tito příjemci nyní řeší, je „jak vyčerpat dotace“ a až sekundárně se zabývají potřebností a smysluplností projektů. Ve zdravém prostředí by tomu mělo být pochopitelně naopak - investor (včetně státu) by měl napřed identifikovat skutečně potřebné stavby a následně na jejich realizaci alokovat finanční prostředky. Vyhnuli bychom se tak rozrůstajícímu se nešvaru realizace (typicky infrastrukturních) projektů jako jsou cyklostezky vedoucí odnikud nikam či např. uvažovanému zesplavnění Vltavy pro výletní lodě za pomoci zdvihadel na Slapech a Orlíku. Je třeba se zkrátka smířit s tím, že rozsáhlé projekty vyžadující posouzení dopadů na životní prostředí je třeba zvažovat důkladněji (a déle) a ne je bezhlavě realizovat, jen aby byly vyčerpány příslušné dotace.

Závěrem lze doplnit jednu technickou připomínku - je škoda, že zákonodárci nestálo za to vložit do textu novely lakonické přechodné ustanovení, které by řešilo otázku, jak se má postupovat v aktuálně rozběhnutých procesech EIA. Nepřímo lze dovozovat, že rozběhnuté procesy není třeba ukončit a zahájit znovu podle nových pravidel, ale mohou podle těchto nových pravidel pokračovat dále s využitím dosavadních podkladů. Není ale pochyb, že tato otázka neřešená výslovně díky laxnosti zákonodárce, bude předmětem sporů a pravděpodobně ji bude muset vyřešit až Nejvyšší správní soud. To však rozhodně není příkladem efektivního snižování dopadů novelizace právního předpisu.

Mgr. Martin Škrabal,
advokát

[Vrána & partners, advokátní kancelář s.r.o.](#)

Jánský vršek 13
118 00 Praha 1

Tel.: +420 221 595 330

e-mail: martin.skrabal@vrana-partners.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Sdílení elektřiny v obecních projektech, změny po 1.8.2026 a zapojení bateriových úložišť](#)
- [Jak naložit s „oznámením“ přestupku soukromých osob? A je to vlastně oznámením ve smyslu zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich?](#)
- [Systémová podjatost ve správním řízení aneb požadavek na překročení nadkritické míry rizika systémové podjatosti](#)
- [Bezpilotní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulatorní požadavky a praktické aspekty](#)
- [Pacht závodu a zákaz přenechání věci třetí osobě](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)